

kello 9.30

- 1) Nimenhuuto
- 2) Päätösvaltaisuus
- 3) HE 49 postitoimintalainsäädännöksi
 - I käsittely. Asiantuntijoiden kuuleminen:
 - Ylijohtaja Vesa Palonen
Liikenneministeriö
 - Vt. lainsäädäntöneuvos Martti Simola
Oikeusministeriö
 - Pääjohtaja Pekka Vennamo
Posti- ja telelaitos
 - Varatoimitusjohtaja Pekka Luukkainen Posti- ja telelaitos
 - Varatoimitusjohtaja Hakan Gabrielsson
Sanomalehtien Liitto
 - Professori Ilkka Saraviita
- 4) LA 12 laiksi edustajanpalkkiosta annetun lain 1 5:n muuttamisesta la LA 14 laiksi väliaikaisesta poikkeuksesta edustajanpalkkiosta annettuun lakiin
 - I käsittely jatkuu.
Korjattu mietintöluonnos: yleiskeskustelu - yksityiskohtainen käsittely.
- 5) HE 26 laeiksi joustavaa eläkeikäjärjestelmää koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi
 - I käsittely jatkuu.
Lausuntoluonnos: yleiskeskustelu - yksityiskohtainen käsittely.
- 6) Kertomus hallituksen toimenpiteistä vuonna 1991 (K 8/1992 VP)
 - I käsittely jatkuu.

Mietintöluonnos 25.5.1993: yleiskeskustelu - yksityiskohtainen käsittely.

- 7) HE 22 laiksi eräistä poikkeuksista papiston erioikeuksiin
 - I käsittely jatkuu. Päätetään jatkokäsittelystä.

- 8) HE 23 kirkkolaiksi
 - I käsittely.
Hyväksytään aiemmat asiantuntijakuulemiset. Päätetään jatkokäsittelystä.

- 9) Muut mahdolliset asiat
 - Tukholman matka 3.6.1993.

- 10) Seuraava kokous on perjantaina 28.5.1993 klo 9.00.

- 11) Kokouksen päättäminen

Herra puheenjohtaja.

Käsiteltävänä on tällä kertaa hyvin harvoin esillä ollut perusoikeus, painovapaus. Sananvapaudesta on annettu useampia lausuntoja ja itse asiassa nämä perusoikeudet ovat hyvin lähellä toisiaan. Sananvapaus toteutuu merkittävimpänä juuri joukkoviestinnässä (kirjallinen, kuvallinen ja sähköinen viestintä). Sellaisenaan sananvapaudella yksilön oikeutena ja ilman viestimiä on käytännössä melko vähäinen merkitys. Usea sanavapaudesta annettu kannanotto soveltuu peruseriaatteiltaan myös painovapauden arvioimiseen.

Käsillä olevan hallituksen esityksen ja HM 10§:n sekä Ihmisoikeusyleis-sopimuksen 10 artiklan keskinäissuhdetta on esityksessä arvioitu varsin niukasti. Olisi ollut kiintoisaa lukea esityksessä mainitut oikeusministeriön ja Sanomalehtien Liitto r.y:n lausunnot. Tämän oman lausuntoni luettuani totesin, etten voi vieläköön oivaltaa, miten sanan- tai painovapautta rajoitettaisiin hallituksen esittämällä lailla. Ilmeisesti pitäisi tuntea lehtien jakelukäytäntö. Mitä uhkia tämä laki siihen tuo?

Lähtökohtaisesti hallituksen esityksessä ei oikeastaan ole kysymys sanan- tai painovapauden sääntelystä. Lain suhde näihin perusoikeussäännöksiin on kuitenkin välillinen ja pääteltävissä sääätämisyjärjestystä koskevasta perustelujen osasta. Ongelmana näyttää olevan sanomalehtien (lehtiyhtiöiden) jakelutoiminta ja sen mahdollinen osittainen nimoituksenvaraisuus. Sanan- ja painovapautta ei lainkaan säännellä, mutta siihen ehkä arvellaan puuttuttavan välillisesti jakeluun vaikuttamalla.

Hallituksen esityksestä ja sen suhteesta sanan- ja painovapauteen on vaikea saada otetta. Lähten seuraavassa siitä, että hallituksen esitykseen kirjoitetut perustelut pitävät paikkansa. Niiden mukaan sellaisen lehtiyhtiön jakelutoiminta, joka jakaa vain julkaisemaansa lehteä, ei kuuluisi lain piiriin. Näin ollen pääsääntöisesti lehden jakelua, viestintää, ei luvanvaraistettaisi.

Mikäli lehtiyhtiö jakaa muiden kustantajien julkaisuja, se olisi vain ilmoitusvelvollinen. Kun viranomaisella ei saisi harkintavaltaani lehden jakelua edes välillisesti tämän mukaan luvanvaraisteta. Näin ollen hallituksen esityksestä on vaikea löytää konkreettisia sanan- ja/tai painovapauden rajoituksia.

Mitä HM 10§:ssä säädettyjen sanan- ja painovapauden piiriin perusoikeutena on katsottava kuuluvan?

HM 10§:n sanamuodon mukaan "Suomen kansalaisella on sanan vapaus sekä oikeus kirjoituksen ja kuvallisen esityksen painosta julkaisemiseen kenenkään niitä ennakolta estämättä. Historiallisesti katsoen painovapauden ydinsisältönä on virallisluontoisen (virkamiehen toimittaman) ennakkosensuurin kieltäminen. Painotuotteen tuottamista tai levitystä ei voida tavallisella lailla säätää luvanvaraiseksi. Kun hallitusmuodon 10§:ää valmisteltiin, laatijoiden muistissa ja mielenkiinnon, erityisenä kohteena olivat Venäjän vallan ajan sensuurikokemukset. Sen sijaan painotuotteiden jakelun

vapauteen kiinnitettiin hyvin vähän huomiota.¹ Ennakkosensuurin kiellon vastapainona on erittäin tehokas jälkivalvonta ja vastuuseensaattanutjärjestelmä.

Yksityisluontoinen sensuuri sensijaan ei ole HM 10§:n estämää, vaikka niin voisi säännöksen sanamuodosta ("kenenkään") päätellä. Sanomalehden päätoimittajilla ja kirjan kustantajilla on täydet valtuudet päättää siitä, mitä painetaan ja mitä ei. Kenelläkään ei ole subjektiivista oikeutta saada esim. mielipiteensä painetuksi haluamassaan sanomalehdessä (poikkeuksena ns. vastineoikeus).

Painovapaus on siis ensisijassa vapautta ennakkosensuurista. Tuoreessa lausunnossaan 1/1993 perustuslakivaliokunta analysoi HM 10§:ää. Valiokunnan mukaan historiallisesti hallitusmuodon sananvapaussäännösten kärki kohdistuu poliittiseen toimintaan kytkeytyvään viestintään. Valiokunnan mukaan viestien ennakkotarkastusta on niin oikeuskirjallisuudessa kuin lainsäädäntökäytännössäkin pidetty hallitusmuodon sananvapaussäännösten kieltämänä. Valiokunta piti tärkeänä, että ennakkosensuuriin viittaava kirjoitustapa korjataan. Kyseessä oli asiakirjan auktorisointi eikä ennakkosensuurijoten sen tuli näkyä säädöstekstissä.

Lausunnossa 2/1986 käsiteltiin kaapelilähetystoiminnan luvanvaraistamis-ta. Kun valtioneuvostolle myönnettävä lupaharkinta oli lakisidonnaista harkin-taajupajärjestelmä oli HM 10§:n estämättä säädettävissä tavallisella lailla. Valiokunta vertasi kaapelilähetystoimintaa kirjapamotomintaan. Valiokunta totesi, että kirjapainon tuotteita voidaan periaatteessa tehdä ja jakaa määrättömästi. Vastaava ei ollut mahdollista kaapelilähetystoiminnan suhteen. Valtioneuvoston päätösvalta oli järjestyksen pidon luonteista. Lupajärjestelmä ei siis rikkonut HM 10§:ssä säädettyä ennakoita ehkäisemisen kieltoa. Valiokunta viittasi myös lausuntoihinsa 3 ja 4/1976. Niissä todettiin ettei alkoholi- ja tupakkamainonta palvelut sellaisia tarkoituseriäjoiden vuoksi kansalaisille on HM 10§:ssä taattu sananvapaus. Siinänsä mainontakin pääsääntöisesti kuului sananvapauden piiriin. Kaapelilähetys-lakiin voitiin HM 10§:n estämättä ottaa säännöksiä mainonnan määrällisestä rajoittamisesta.

HM 10§:ssä säädettyjen sanan- ja painovapauden käyttöä voidaan lausuntojen valossa tietyissä rajoissa ohjata ja jopa luvanvaraistaa (kaapeliviestintä). Jotkut viestit voidaan kokonaan kieltää (alkoholi- ja tupakkamainokset). Sanan- ja painovapaus eivät ole absoluuttisia oikeuksia joskin rajoituksille on asetettu ja on syytäkin asettaa erittäin tiukat rajat.

Kuinka sitten on arvioitava hallituksen esitystä postitoimintalaiksi sanan- ja painovapauden kannalta? Nähdäkseni lait eivät suoranaisesti puutu oikeuteen painaa ja levittää painotuotteita. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan toimilupamenettely ei lainkaan koskisi tapaustajossa lehtiyhtiö levittää julkaisemaansa lehteä. Yhteisjulkaisujärjestelmä sisältää vain ilmoitusvelvollisuuden.

¹ Ajanpuutteen vuoksi en ehtinyt hankkia käsiini erästä mielenkiintoista KHO:n ennakkoratkaisua jossa selviteltiin julkaisun levittämisen vapautta. Muistaakseni KHO katsoi laittomaksi menettelyn, jossa erään sanomalehden katumyynti yritettiin estää.

Selostetuista perustuslakivaliokunnan lausunnoista käy ilmi, että järjestysluonteinen sääntely lakitasolla mahtuu HM 10§:n sanan- ja painovapauden pii-

rihxMinusta näyttäisi siitaketta nyt on esillä olennaisesti suppeampi ja lievempi lainsäädäntö kuin esim.kaapelitelevisiolainsäädännön ja arvopaperimarkkinalain tapauksissa.

Kirjesalaisuus

HM 12§:n mukaan kirjesalaisuus "on loukkaamaton, mikäli siitä ei ole laissa poikkeusta säädetty". Sanamuodostaan huolimatta tämäkin perusoikeus on suojattu sikäli, että tavallisella lailla voidaan säätää vain hyväksyttävistä perusteista johdettavissa olevia järjestyksenluonteisia rajoituksia. Erytysuojelulaeista annetuissa lausunnoissa valiokunta arvosteli kirjeiden tarkastusoikeuden sääntelyä epämääräisyydestä ja mm. tästä syystä edellytti, että lait säädettiin poikkeus-lakeina. Nyt esillä olevia säännöksiä on siis arvioitava myös sääntelyn tarkkuuden näkökulmasta. Havaitakseni kirjesalaisuutta koskevat säännökset hallituksen esityksessä täyttävät nämä edellytykset (lain 12§). Huomiota tosin kiinnittää säännös siitaketta postilaitos saa avata suljetun postilähetyksen lähettäjän tai vastaanottajan suostumuksella.

HM 12§:n kylläkin puhuu vain kirjesalaisuudesta ja postitoimintalaki posti-lähetyksistä. Mielestäni HM 12§:ää on syytä tulkita niin, että se koskee kaikkia postilähetyksiä.

Kumman ldrjesalaisuutta, lähettäjän vaiko vastaanottajan, HM 12§ itse asiassa suojaa? HM 10§ voidaan tulkita niinkin, että se suojaa molempien kirjesalaisuutta. Kuinka silloin on arvioitava tilannetta jossa lähettäjä esim. hyväksyisi avaamisen mutta vastaanottaja ei?

Valvontamaksut

Lain 17§:ssä tarkoitettut maksut voitaneen luokitella HM 62§:ssä tarkoitetuiksi palvelumaksuiksi (korvaus viranomais-toimesta aiheutuvista kustannuksista). Niin ollen HM 61§:n säännökset (veronluonteiset maksut) eivät näitä maksuja koske.

Postimerkkien julkaiseminen.

Lain 29§:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi hakemuksesta myöntää postilaitokselle oikeuden julkaista postimerkkejä. Lienee itsestään selvää, mutta sanan- ja painovapauden käsittelyn yhteydessä ehkä maininnan arvoista, että sanalla "julkaista" ei tässä tarkoiteta samaa kuin sanomalehden "julkaisemisella". Säännöshän sisältää vapaan harkinta- (muttei sensuuri!) toimivallan.

Yksityiskohtaisista perusteluista havaitaan, että säännöksellä aiotaan toteuttaa kansainväliseen sopimukseen perustuva vii^omaismonopolijärjestelmä.

Omaisuuksensuoja

Lain 33§:n mukaan se joka on harjoittanut postitoimintaa lain voimaantullessa ilman toimilupaa, on oikeutettu täyteen korvaukseen arvomenetyksestä joka johtuu siitä, ettei toimilupaa myönnetä. Säännös vastaa perustuslakivaliokunnan tulkintoja monopolin ym. järjestelyjen aiheuttamien omaisuuden menetysten suhteesta HM 6§:n omaisuudensuojaan (ajanvieteautomaattitapaus^vilja-monopoli jne). Säännöksessä puhutaan

mahdollisuudesta käyttää omaisuutta kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla joka vastaa monopolikannanottoja. Korvausta-so ylittää monopolilausunnoissa riittäväksi katsotun "kohtuullisen korvauksen" tason.

Ihmisoikeusyleissopimus.

Toisin kuin HM 10§ Ihmisoikeusyleissopimuksen 10 artiklan 1 kohta sisältää nimenomaisen säännöksen vapaudesta levittää tietoja ja ajatuksia viranomaisen siihen puuttumatta. 2 kohta antaa kuitenkin mahdollisuuden erilaisin perustein rajoittaa tätä vapautta: se voidaan asettaa sellaisten muodollisuuksien, eh-tojen ja rajoitusten alaiseksi joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, muiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi juottamuksellisten tietojen paljastumisen estämiseksi tai tuomioistuinten arvovallan ja puolueettomuuden varmistamiseksi.

Radio-, televisio- ja elokuvayhtiöt voidaan säätää luvanvaraisiksi.

* * *

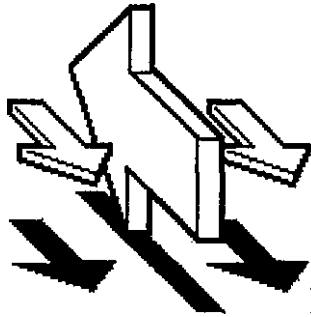
Ihmisoikeusyleissopimus sisältää nimenomaisen säännöksen oikeudesta levittää tietoja ja siis myös sanomalehtiä. Ihmisoikeusyleissopimuksen ja esillä olevien säädösten ristiriita on

HM 10§:n tulkintaan verrattuna helpommin hahmotettavissa. Ihmisoikeusyleissopimus antaa tosin mahdollisuuden säätää erinäisiä rajoituksia. Nämä rajoitusedellytykset (kuten yleinen turvallisuus) eivät nähdäkseni toteudu esillä olevan lain yhteydessä.

Jos osoitettaisiin, että jakelujärjestelmää koskeva muutos heikentää sanomalehtien jakeluedellytyksiä, voitaisiin väittää, että samalla rajoitetaan yleissopimuksen tarkoittamalla tavalla oikeutta levittää tietoja. Mikään hallituksen esityksessä ei näytä kuitenkaan tukevan tällaista tulkintaa. Toisin sanoen hallituksen esityksen mukaan jakeluedellytykset eivät huonone. Pelkkä ilmoituksenvaraaminen ei mielestäni vielä merkitse tietojen levitysoikeuden heikentämistä. Toisaalta. Kuten alussa totesin, asiassa on esitetty toisenlaisiakin näkemyksiä. Niitä ei kuitenkaan kuvailta hallituksen esityksessä.

Mikäli kuitenkin hallituksen esityksen tiedot siitä, ettei lehtien jakelu-oikeutta rajoiteta, pitävät paikkansa, ristiriitaa ihmisoikeusyleissopimuksen suhteen ei pitäisi esiintyä. Olennaisin säännös tässä suhteessa lienee lain 1§:n 2momentti. Säännöksen mukaan laki ei koske postitoiminnan harjoittajan omaan toimintaan tarvittavaa posti- tai joukkopostitoimintaa. Merkittävä on myös 32§:n (siirtymäsäännös) maininta siitä, että toimivat joukkopostijärjestelmät voivat jatkaa toimintaansa ilman 43§:n mukaista ilmoitusta.

Lain suhde Ihmisoikeusyleissopimukseen tulee tietysti selvittää. Tällöin ovat keskeisiä ne reaaliargumentit joita hallituksen ehdottamasta järjestelmästä esitetään. Voivatko lehtialan asiantuntijat osoittaa joitakin konkreettisia haittavaikutuksia tietojen levittämisllejoita lakiin ehkä kätkeytyy? Minä en sellaisia löytänyt.

Ilkka Saraviita

Sanan- ja painovapauteen liittyneitä kannanottoja

Sananvapaus ,HM 10 delegointi, lailla säätäminen, sensuuri

Valiokunta antoi lausunnon hallituksen esityksestä arvopaperimarkkinalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esityksen säätämisyjärjestysperustelujen mukaan tuli hankkia lausunto siitä, onko ehdotettu velvollisuus hakea pankkitarkastusviraston lupa listalleotto- ja tarjousesitteen julkistamiseen ristiriidassa hallitusmuodon 10 kanssa.

Valiokunta totesi, että historiallisesti hallitusmuodon sananvapaussäännösten kärki kohdistuu poliittiseen toimintaan kytkeytyvään viestintään. Nyt ehdotetun sääntelyn kohteena on arvopaperikauppaan tai yleisemmin elinkeinotoimintaan liittyvä viestintä. Tällainenkin viestintä kuuluu lähtökohtaisesti hallitusmuodon sananvapauden piiriin, kuten mainonnan osalta nimenomaan todettiin perustuslakivaliokunnan lausunnossa 2/1986. Elinkeinotoimintaan liittyvä viestintä ei tosin muodosta perustuslaissa turvattua sananvapauden ydinaluetta.

Hallituksen esityksessä oli kirjoitettu ikään kuin kysymyksessä olisi hallitusmuodon 10 tekstissä erikseen mainittu viestien julkaisemisen ennalta estäminen. Viestien ennakkotarkastusta on niin lainsäädäntökäytännössä kuin oikeuskirjallisuudessa pidetty hallitusmuodon sananvapaussäännösten kieltämänä.

Kun hallituksen esityksen tarkoituksena ei ollut sanktioidun ennakkosensuurijärjestelmän toteuttaminen, laki voitiin säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä edellyttäen, että säädöksiin tehtiin tiettyjä, sääntelyn tarkoituksen osoittavia muutoksia.

Hallituksen esitystä tarkasteltiin myös arvopaperimarkkinalakiin ehdotettua delegointisäännöstä. HM 10 sisältää säännöksen ko. oikeuksien käyttämisestä (asiasta on säädettävä lailla). Viittauksin lausuntoonsa 17/1985 valiokunta totesi, että delegointi on mahdollista myös asioissa joista hallitusmuodon mukaan on säädettävä lailla. Tällöin on yleensä ollut kysymys joidenkin laajempaan kokonaisuuteen kuuluvien yksityiskohtaisten sekä usein ja nopeasti muutettavien säännösten antamisesta. HM 10 merkitsee sitä, "että mitään oleellista sääntelyä ei saa siirtää asetuksen tasoon". Viittaus lausuntoon 6/1988.

Hallituksen esityksen sisältämä delegointi mahtui tämän perusedellytyksen puitteisiin ja laki voitiin tältä osin säätää tavallisena lakina.

Prv1_1/1993

Sananvapaus,painovapaus,yhdistymisvapaus
vapaus,tuomiovalta.

henkilökohtainen

NS. kiihotuslain katsottiin rajoittavan sananvapautta niiltä osin joissa biminalisoitiin epäselvillä säännöksillä valtioelinten arvosteleminen.Oikeusministeriön laajennetut painokirjoituksen lakkauttamisvaltuudet taas olivat ristiriidassa painovapauden kanssa.Samoin rajoitettiin tuomiovaltaa sikäli,että hallintoviranomaisen toimenpiteellä olisi ollut vaikutus ohi tuomioistuimen ratkaisun.VN:n toimivalta kieltää yhdistyksen toiminnan jatkaminen siksi kunnes lainvoimainen päätös syytteestä on annettu,oli soveltumaton yhdistymisvapauden kanssa.HaUintoviranomaiselle annettu vangitsemisvalta oli sekin ristiriidassa tuomiovallan käytön kanssa.

Henkilökohtaisen vapauden suoja.Hallinnolliselle viranomaiselle ei voida antaa hallinnollisin määräyksiin toimivaltaa ryhtyä rajoittamaan henkilökohtaista vapautta vastoin tuomioistuimen päätöstä.

Stählbergin ym.kirjalliset lausunnot.

Prvl_1/1934.

Sananvapaus

Tupakkamainonnan kieltäminen. Kuten

Prvl_3/1976. Prvl_4/1976

Suojattavien etujen punnintakriteeri

Alkoholimainonnan kieltäminen ei ollut sananvapauden vastaista. Elinkeinotoiminnan sääntely on perinteisesti voitu suorittaa tavallisessa lamsäätämisyjärjestyksessä.

Prvl_3/1976

Radiomonopoli

Perustuslakivaliokunta arvioi kaapelilähetyslakia sananvapauden näkökulmasta, viittasi lausuntoonsa Prvl_8/1961, totesi hallitusmuodon turvaavan myös oikeuden lausutun puheen kuuntelemiseen ja vapauden kirjoitetun sanoman lukemiseen, totesi sananvapauden koskevan yleisradiotoimintaa sekä totesi, ettei toimilupajärjestelmä varauksettomasti sovellu sananvapauteen.

Prvl_2/1986

Sananvapaus

Perustuslakivaliokunta arvioi kaapelilähetyslakia sananvapauden näkökulmasta, viittasi lausuntoonsa Prvl_8/1961, totesi hallitusmuodon turvaavan myös oikeuden lausutun puheen kuuntelemiseen ja vapauden kirjoitetun sanoman lukemiseen, totesi sananvapauden koskevan

yleisi[^]otoimintaa, totesi ettei toimilupajärjestelmä varauksettomasti sovellu sananvapauteen, arvioi ohjelmiston kotimaisuusastetta koskevia säännöksiä, mainontarajoituksia, viittaisi alkoholi- ja tupakkamainontakielloista antamiinsa lausuntoihin Prv1_3/1976 ja Prv1_4/1976, ja totesi mainosten pääsääntöisesti kuuluvan sananvapauden alaan.

PrvL2/1986

HM_10

Elokuvien tarkastuslain katsottiin ennakkotarkastuksena rajoittavan sananvapautta ja vaativan siksi VJ_67 mukaista käsittelyjärjestystä. Koska poikkeusten suuruus ja rajat oli tässä laissa riittävän tarkoin säännelty ei tarkastusten toimittamisesta annettava laki niukkasisältöisenäkään vaatinut VJ_67 mukaista käsittelyjärjestystä.

Prv1_5/1964

Sananvapautta katsottu rajoitetun tarpeettoman laajalti.

Prvm_58/1943

HMJO

Painovapautta loukkasi oikeuden takavarikkoa koskevan vapauttavan päätöksen tekeminen vasta lainvoimaisena tehokkaaksi. Esitetty eriäviä mielipiteitä.

PrvL1/1934

Sananvapaus

Radiomonopolia ei pidetty niinkään perustuslaki- kuin harkinta-kysymyksenä. Pohdittu sitä, kumpi järjestelmä - vapaa vai monopoli - pystyy tosiasiassa takamaan kansalaiselle todellisen ja laajemman oikeuden ajatustensa vapaaseen esittämiseen radioteitse. Tämän johdosta vaadittu parannuksia puolueettomuuteen ja oikeusturvaan.

PrvL8/1961

Sananvapaus

Sananvapautta loukattu kriminalisoimalla lausunnot jne., jotka saattaisivat olla oikeita, asiallisia jne. Esitetty eriäviä mielipiteitä.

Prv1_1/1934

Sananvapaus

Mieleisensä lipun käyttöoikeuden katsottu kuuluvan kansalaiselle ilman nimenomaista säännöstäkin. Esitetty vastalauseita.

[Prvm.il/1929JI](#)

Elokuvasensuuri

Hyväksytty VJJ57 ja VJ_66 lait korostaen sitä, että edellisen on pysyttävä omien rajojen puolesta hyvin täsmällisenä. Oikeus esittää elokuvia ilman ennakkotarkastusta on HM_10:n turvaama oikeus. Sananvapaus. Poikkeuslain on oltava tarkka. Kahden lain rakenne. -poikkeuslaki/tavallinen laki. Poikkeuslain muuttaminen ja aukko teoria.

PrvL1/1961

Painovapaus

Painovapautta oli melkein pä lounattu pelkällä liputusasetuksella. Melkein samasta Prvm_2671935 ja Prvm_26_a/1935.

Prvm_25/1935

Painovapaus

HM, 10 pykälän määräysten autenttisenä selityksenä tältä osin pidettiin 4.1.1919 annetun painovapauslain 1 ja 2 pykälää, jotka kattoivat myös elokuvan esittämisen, joten sensuuriin tarvittiin 1906_VJ_60 järjestystä.

PrvL14/1920

Painovapaus

Elokuvasensuuria puollettu täsmennyksin ja turvaparannuksin. Vrt. kaksi asiantuntijaa, jotka vain neuvoa antavan vapaaehtoisin sensuurin kannalla.

Prvm_5/1938

Toivottu tarkempia määräyksiä vangin saamien kirjeiden

osalta. Prvm_3/1931

Kirjesalaisuuden suoja

Perustuslakivaliokunta käsitteli lakia kansainvälisten erityis-suojelua nauttiviin henkilöihin kohdistuvien rikosten

ehkäisemiseksi ja arvioi sitä HM_12 pykälän kirjesalaisuuden kannalta.

Prvl_8/1985

Perustuslakivaliokunta käsitteli hallituksen esitystä erityis-suojelulaiksi. Lain nojalla poliisi sai määräajaksi säädetyllä lailla valtuuden ryhtyä erilaisiin turvatoimiin, jos oli olemassa vaara henkeen, terveyteen tai henkilökohtaiseen vapauteen kohdistuvasta rikoksesta. Poliisi saattoi suorittaa henkilöön käyviä tarkastuksia, katsastuksia sekä rakennusten, huonetilojen, säilytyspaikkojen kulkuvälineiden, postin ja muun tavaran tarkastuksia. Laki otettaisiin käyttöön asetuksella, joka olisi hyväksyttävä eduskunnassa. Määräykset antaisi sisäministeriö. Valiokunta viittasi lausuntoonsa Prvl_8/1985, sekä arvioi kotietsinnän suojan alueellisia ulottuvuuksia. Viittauksin lausuntoon Prvl_6/1989 todettiin lain tarvitsevan täsmennyksiä. Laki antoi kaiken kaikkiaan edellytyksiltään niin laajat ja osaksi edellytyksiltään yksilöimättömät valtuudet puuttua yksityisen henkilön henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, kotirauhaan ja kirjesalaisuuteen, että ehdotus oli säädettävä perustuslain säätämisyjärjestyksessä.

Prvl_1/1992